

De conscrits van Zoersel, Halle en Sint-Antonius

Raoul Jans

Medewerker van het studie- en documentatiecentrum voor familiegeschiedenis (Merksem)

Soldaat van de lichte infanterie (Afbeelding: www.1789-1815.com).

In 2011 ontving het documentatie- en studiecentrum voor familiegeschiedenis te Merksem een indrukwekkende gift van wijlen Eugène de Lelys: 40 000 fiches van soldaten uit het leger van Napoleon met 40 bijhorende documentatiemappen boordevol (soms originele) soldatenbrieven, dienstweigeraars, deserteurs, St.-Helena-gemedailleerden, rosièrehuwelijken, regimentshistorieken, militaire verslaggeving enzovoort. De lijst van de conscrits die hierna volgt werd hieruit gepuurd. De lijst is dus niet-exhaustief. Bijkomende archiefonderzoek in het rijksarchief in Beveren is dus noodzakelijk. Ik zal mij beperken tot de lotelingen die in Zoersel, Halle en Sint-Antonius geboren zijn of er een tijd verbleven.

Het leven in Zoersel begin jaren 1800

Na de inval in onze gewesten door Napoleon werden wij, inwoners van Zoersel, Halle en Sint-Antonius (Brecht), bij decreet van 1 oktober 1795 ingelijfd bij Frankrijk en werden wij Franse staatsburgers. De voorafgaande militaire bezetting gepaard gaande met heffingen, oorlogsleningen en confiscaties had de Fransen weinig geliefd gemaakt.

Zoersel, toen nog een klein dorp met 738 inwoners beleefde donkere en sombere tijden. De Franse bezetter was alom tegenwoordig: orde- en overheidsdiensten draaiden op volle toeren, belastingen werden gretig geïnd, parochiekerken werden gesloten en pastoors gingen op de vlucht of doken onder. Ook de kleine Zoerselse boer voelde het aan den lijve. Opeisingen van allerhande vee door het Fransgezinde gemeentebestuur waren schering en inslag. Verder diende de bevolking de legertroepen en hun paarden te laven en te spijzen, al dan niet gecombineerd met het verlenen van onderdak. En dan spreken wij nog niet over de aangerichte schade ten gevolge van de inkwartiering van soldaten.

Onder deze constante dreiging en verknechting komt daarenboven op 5 september 1798 de invoering van de verplichte legerdienst. De wet op de conscriptie, zo genoemd omdat de mannen tussen 20 en 25 jaar oud zich op een militielijst moesten laten inschrijven, paste in de filosofie van broederlijkheid en gelijkheid.

De organisatie voor de rekrutering van de potentiële soldaten was geen eenvoudige zaak. De burgerlijke stand, ook ingevoerd onder Napoleon, stond nog maar in zijn kinderschoenen en de parochie-registers die vrijwel de enige bron waren om geboorten, huwelijken en overlijdens te controleren, werden vervalst of bleken plotseling onvindbaar. En wat is er in die omstandigheden nog moeilijker dan

Skeletten van 200 soldaten van Napoleon gevonden in Frankfurt

In Frankfurt werden in september 2015 zeker 200 skeletten van soldaten van de "Grande Armée" van Napoleon Bonaparte ontdekt op de bouwwerf van een toekomstig vastgoedcomplex. Waarschijnlijk zijn de soldaten in 1813 gestorven.

"We schatten dat er rond de 200 soldaten begraven liggen", zei burgemeester Olaf Cunitz tijdens een persconferentie in de wijk Rödelheim, in het westen van de stad. "Volgens onze eerste vaststellingen gaat het om soldaten van de Grande Armée die gestorven zijn in 1813", op de terugweg van de vernietigende nederlaag die Napoleon tijdens zijn Russische veldtocht moest incasseren.

De "Grande Armée" van Napoleon bestond op het hoogtepunt van zijn macht, in 1812, uit zo'n 600.000 soldaten, van wie de helft Fransen waren. Napoleon viel met het leger Rusland binnen, maar leed daar een klinkende nederlaag, die aan honderdduizenden soldaten het leven kostte. De overlevenden trokken zich terug naar Frankrijk.

Op de terugweg naar Frankrijk moest Napoleon half oktober 1813 slag leveren in Hanau, een stad nabij Frankfurt, zo zei burgemeester Cunitz. Ook elders in de streek werd nog slag geleverd en die gevechten zouden aan 15.000 mensen het leven gekost hebben.

Omdat er in 1979 al stoffelijke resten van soldaten in de omgeving gevonden waren, hadden archeologen voorzorgsmaatregelen getroffen op de bouwwerf, en zo werden de skeletten gevonden.

De soldaten die nu ontdekt zijn, zijn vermoedelijk overleden aan de gevolgen van verwondingen, die ze opgelopen hebben tijdens de gevechten, of ze zijn bezweken tijdens een tyfusedepidemie die de Grande Armée in die tijd teisterde. Verder wetenschappelijk onderzoek zal dat moeten uitwijzen.

Zeker is wel dat de graven in allerijl gegraven werden, zoals militairen dat doen, zo zei Andrea Hampel van de historische monumentendienst van Frankfurt.

Bron: *deredactie.be*

voortvluchtige conscrit aangaf, maakte kans op een vrijstelling. Uiteraard moest men ook lichamelijk geschikt zijn en dus kwamen er opmerkelijk veel gebreken aan het licht.

De lijst opgesteld door de gemeente werd dan in de onderprefectuur van het kanton nagezien. Op een bepaalde dag werd er dan geloot in de hoofdplaats van het kanton. Zoersel ressorteerde onder het kanton Zandhoven.

De trekking vond plaats in aanwezigheid van de burgermeesters van het kanton en een afgevaardigde van de militaire overheid. Na de loting werden de dienstplichtigen definitief gekeurd. Ook zij die hoopten, door het veinzen van lichamelijke gebreken niet in aanmerking te komen, moesten aantreden. De oorlogsmachine was nu volop op gang gekomen. Napoleon had soldaten nodig en bijgevolg waren er weinig afkeuringen.

Alhoewel er veel opzoekingen gebeurd zijn kunnen wij maar weer-geven wat schriftelijk bewaard is gebleven, en alle bronnen konden ook niet geconsulteerd worden. Ik kan mij voorstellen dat bij de chaotische terugtocht vanuit Moskou in 1812, de gesneuvelden onderweg niet geregistreerd werden en hun gebeenten nog ergens in de Russische steppen begraven liggen. Hetzelfde ook voor diegenen die in gevangenschap overleden. Niet-tegenstaande dat geeft dit artikel, naar mijn mening een goed beeld van de drama's in de Zoerselse gezinnen die hun zonen zagen vertrekken, de ingehouden woede en de haat naar de Franse bezetter toe.

Deelgemeente Zoersel

BO(O)GAERTS Jean François

Jean François werd geboren te Zoersel op 30/07/1788 als zoon van Bogaerts Michael (° Zoersel 01/04/1749 - + Zoersel 30/09/1809) en Elisabeth De Beucker (° Zoersel 09/04/1752 - + Zoersel 23/04/1803). Het huwelijk had plaats te Zoersel op 26/01/1774.

het controleren van de opgegeven naam of opgegeven leeftijd. Niettemin zullen er tussen 1795 en 1814 zowat 150.000 Belgen in de Franse legers gediend hebben. Slechts enkelen daarvan waren vrijwilligers. Sommige arme drommels of avonturiers verhuurden hun vege lijf omwille van het geld om te overleven of lieten zich inlijven als plaatsvervanger van een welgestelde dienstplichtige. De meerderheid van de soldaten bestond echter uit 'conscrits', dienstplichtigen die tegen wil en dank de wapens moes-

ten opnemen voor een land dat het hunne niet was.

De rekrutering

Ieder jaar stelde de gemeente een lijst op van de jongens die in aanmerking kwamen voor conscriptie. Over het al dan niet in dienst gaan had de gemeente geen beslissingsmacht. Wie echter een broer in het leger had, de oudste zoon van een weduwe was, een behoeftige vader ouder dan 71 had, pas gehuwd was of een

In de klas van 1808 van kanton Zandhoven trok hij lot nr. 68. Op 26/05/1809 vertrok hij vanuit Antwerpen naar Straatsburg om het regiment conscrits de la garde impériale (keizerlijke garde) te vervoegen. Op 28 juni van dat jaar ontvluchtte hij zijn détachement te Leuven. De krijgsraad van Antwerpen heeft hem én zijn vader (als burgerlijk verantwoordelijke) op 8 september 1810 veroordeeld tot het betalen van een boete van 800 fr. omdat hij niet had voldaan aan de wetten van de conscriptie. Op 15 maart 1816 overleed hij te Zoersel op 28-jarige leeftijd. [D074/123 D258/075]

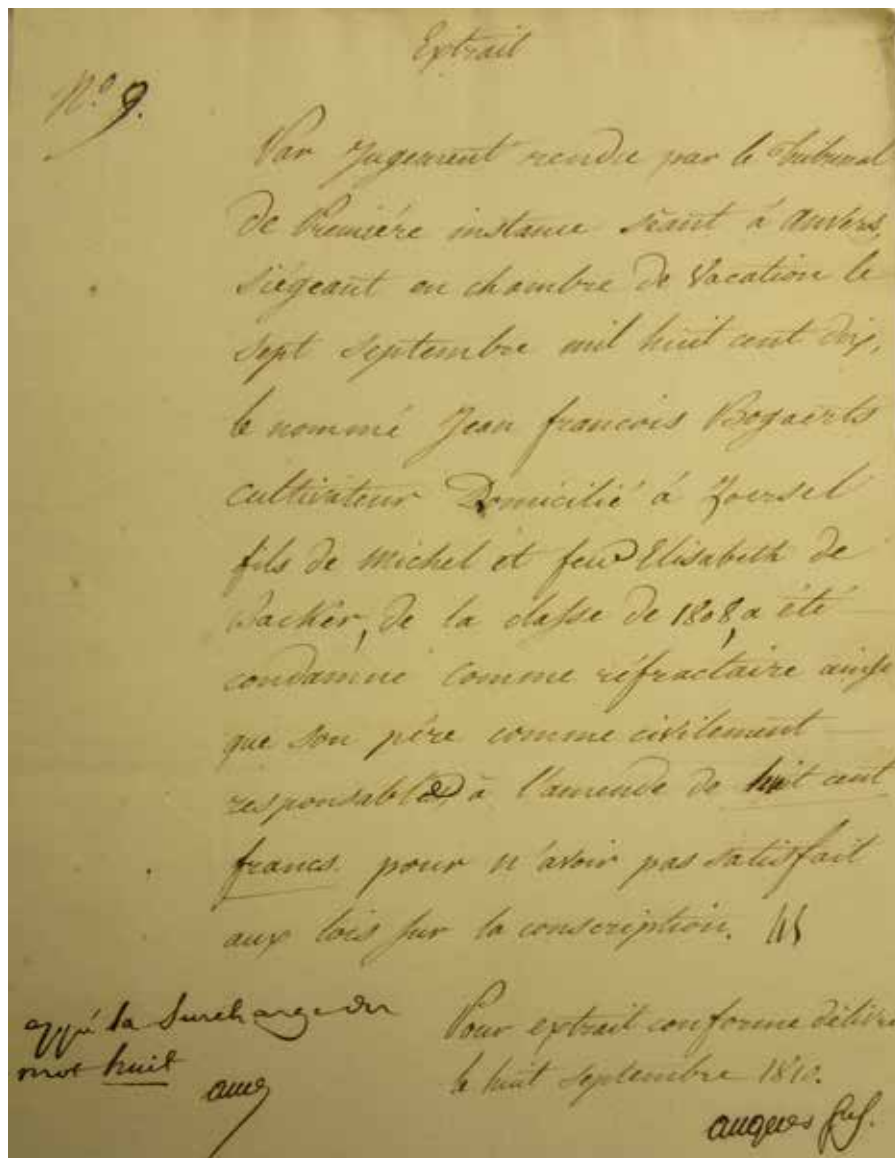
DE F(E)YTER Joannes

Jan werd te Zoersel geboren op 13/04/1791 als zoon van Andreas De Feyter (° Antwerpen Sint-Walburgis 22/04/1764 - + Halle 25/02/1855) en Marissen Elisabeth uit Vlimmeren (° Wechelderzande 09/05/1765 - + Zoersel 09/09/1794). Hun huwelijk had plaats te Zoersel op 1 februari 1790. Joannes was 1,58 m groot en woonde te Halle. Hij trok lot 33 bij de loting van kanton Zandhoven klas 1811. Op 9 juni 1811 werd hij ingelijfd bij het achtste linieregiment infanterie te Venlo onder stamnummer 7883. [D 183/007]

Op 5 maart 1811 verloor het achtste regiment in de slag om Barbarossa zijn kolonel, zijn vlag en 726 van de 1468 manschappen. In de «geschiedenis van het regiment» staat dat Napoleon de tegenstanders liet weten: «J'ai envoyé aux Espagnols des agneaux qu'ils ont dévorés ; je vais leur envoyer des lions qui les dévoreront à leur tour ! et il fit passer d'Allemagne en Espagne plusieurs corps de la Grande Armée, entre autres le 1er corps dont le 8ste ligne faisait toujours partie.» (Livre d'or du 8ste Regt.)

DIEVENBACH Jacques (DE VIENBACH)

Jacobus werd te Zoersel geboren op 03/10/1779 als zoon van Martin Dievenbach (De Vienbach) en Catherine Westil. Jacobus behoorde tot de klas IX. Wij weten dat hij 1,66 m groot was, kastanjebruin haar

Extract van de veroordeling van Jean François Bogaerts (Bron: Rijksarchief).

en wenkbrauwen had alsook grijze ogen. Het verslag van het vonnis zegt verder dat hij een gewoon voorhoofd en een gewone neus had maar een kleine mond en een gebogen kin, een ovaal en hooggekleurd aangezicht met sporen van pokken. We vonden dat hij op 5 juni 1803 vertrokken is uit Antwerpen naar Vlissingen om het 71ste "demi-brigade infanterie de ligne" te vervoegen. Al vlug deserteerde hij echter want de rechtbank van eerste aanleg van Antwerpen bevestigde op 12 thermidor van het jaar XII (31/07/1804) de uitspraak van de krijgsraad te Zeist en veroordeelde hem voor desertie tot 7 jaar "travaux publics" en 1.500 fr. boete.

De Franse bezetter bracht ook een nieuwe tijdrekening mee, de zoge-

naamde "republikeinse kalender". Deze kalender begon op 5 oktober 1793 en op 1 januari 1806 werd hij weer afgeschaft. Jaar I begon dus op 23/09/1792. Het jaar IX begint dus op 23/09/1800 en eindigt op 22/09/1801.

FRANCK Pierre

Pierre was de zoon van Cornelius Franck uit Oelegem en Maria Catharina Witsiers uit Tielt. Hij werd geboren te Zoersel op 25/03/1780. Als conscrit behoorde hij tot de klas van het jaar IX. Hij was 1,663 m groot, had blonde haren en wenkbrauwen, blauwe ogen, een gewoon voorhoofd, middelmatige neus, kleine mond, kuiltje in de kin en een vol aangezicht met litteken op het voorhoofd boven het linkeroog. Hij

was aangeduid om uit Antwerpen te vertrekken naar Vlissingen op 24 floreal/an XI (14/05/1803) om zich aan te sluiten bij de 71ste "demi-brigade infanterie de ligne". Hij kwam op die datum echter niet opdagen om te vertrekken omdat hij niet verwittigd werd. Hij bleef eveneens afwezig op het appel voor vertrek op 25 mei 1803. Hij is uiteindelijk dan toch vertrokken met dezelfde bestemming op 5 juni 1803. Op dezelfde dag is hij toegekomen bij de voornoemde brigade om reeds een dag later te deserteren.

JASPERS Adrien

Adrien (° Zoersel 26/09/1793) is de zoon van Petrus Jaspers en Joanna Maria De Locht (° Zoersel 10/11/1764). Zij zijn gehuwd te Zoersel op 10/05/1793. Adrien Jaspers woonde te Schilde en was landarbeider. Als soldaat heeft hij 2 dagen gediend maar hij wist zelf niet te vertellen bij welk korps. In alle geval was hij terug thuis op 6 april 1815.

Een dekreet van 6 januari 1807 voorzag dat dienstplichtigen die zich voor of na de aankomst in hun eenheid vrijwillig verminkt hadden om ongeschikt te worden verklaard voor actieve legerdienst bij een korps pioniers moesten ingelijfd worden voor de duur van 5 jaar. Onze jongens waren soms zeer vindingrijk als het om het simuleren van een gebrek of ziekte ging.

PEETERS Jean Baptist

Jan werd geboren te Zoersel op 19/05/1791 als zoon van Joannes Baptist Peeters (° Zoersel 25/03/1759 - + Zoersel 05/09/1824) en Joanna Maria Jacobs (°Ranst 24/10/1759 - +Zoersel 08/01/1834), gehuwd te Zoersel op 24/05/1785. Jan Baptist was 1,75 m groot. Hij was landbouwer. Op de loting van klas 1811 trok hij lot nr. 7. Dit nummer had hij daarna - met akkoord van de prefectuur - verwisseld met het nummer 101 van éne Gommaire Matheussen uit Pulderbos (*). Door deze nummersubstitutie werd hij pas opgeroepen in 1813. Op 15 september 1813 werd hij ingelijfd als fuselier en dezelfde

dag tot korporaal bevorderd. Op 20 januari 1814 deserteerde hij en was reeds voor 30 juni 1814 terug thuis te Zoersel. Eigenaardig genoeg staat hij niet vermeld op de lijst der teruggekeerden van de gemeente Zoersel, afgesloten op 7 april 1815. [D 042/059 D 147/020 D 145/170]

(*) Gommaire Matheussen (°Pulderbos 28/08/1791) was de zoon van Franciscus Matheussen uit Pulle en Petronella Van Bijlen uit Pulderbos.

SALDIEN Adrien

Adrien is een zoon van Egidius Saldien (°Zoersel 20/09/1756 - +Zoersel 30/09/1812) die op 04/04/1785 te Zoersel huwde met Anna Catharina Sebreghts (°Zoersel 21/09/1759 - +Zoersel 03/10/1832). Adrien werd geboren te Zoersel op 19/03/1789. Hij behoorde tot de klas van 1809 van het kanton Zandhoven. Hij trok lot 17 en is op 2 april 1808 vertrokken vanuit Antwerpen naar het 60ste "regiment infanterie de ligne". Hij diende eveneens in het 152ste "regiment infanterie de ligne" en werd na ongeveer 6 jaar gedemobiliseerd. Hij had namelijk een kogelwonde in het bovenbeen opgelopen. Hij was voor 30 juni 1814 terug thuis te Zoersel. [D 096/021]

SALDIEN Jean François

Jean François is een broer van Adrien en is geboren op 30/12/1786, eveneens te Zoersel. Hij trok lot nr. 89 in klas 1806 van kanton Zandhoven. Op 15 juni 1809 liet hij zich niet zien op het appel van de rekruteringskapitein te Antwerpen waar hij zich had moeten aanbieden om naar zijn korps te vertrekken.

Velen deserterden, talrijke anderen vertikten het gewoonweg zich aan te bieden om als dienstplichtige geregistreerd te worden en stelden hun nabestaanden bloot aan vergeldingsmaatregelen die meer dan één familie tot de bedelstaf veroordeeld hebben.

SALDIEN Cornelius

Cornelius is nog een broer van Adrien (en Jean François) en werd

geboren te Zoersel op 04/06/1791. Hij behoorde tot de klas 1811. Hij was landbouwer en 1,688 m groot. Hij trok lot nr. 109 maar werd niet opgeroepen.

SEBREGHTS Jean François

Jean François werd te Zoersel geboren op 18/07/1785 als zoon van Joannes Sebreghts uit Zoersel (° 02/12/1729 - + Zoersel 05/04/1803) die op 05/02/1771 te Zoersel huwde met Anna Catharina Broothaeghs (°Zoersel 03/04/1743 - +Zoersel 06/10/1793). Hij had nog een zuster Joanna die ook te Zoersel het levenslicht zag op 02/04/1771. In de loting van de klas XIV 1806 trok hij lot 49. Op 30 januari 1806 werd hij reeds als "weerspannige dienstplichtige" verklaard en op 13 februari 1806 werd hij als dusdanig veroordeeld door de rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen. Hij was deserteur en verbleef in Holland. [D 023/088/031]

VAN AUWENHUYSEN Laurent

Laurent werd geboren te Zoersel op 28/11/1795 als zoon van Auwenhuijsen Petrus Franciscus (° Zoersel 04/08/1756 - + Zoersel 29/10/1825) en Joanna Lambreghts (° Zoersel 27/07/1760 - + Zoersel 04/09/1827), gehuwd op 13/02/1781 te Zoersel. Bij de loting van klas 1806 kanton Zandhoven trok hij lot nr. 54. Op 12 oktober 1806 vertrok hij naar Metz. Op 25 oktober kwam hij daar aan bij het 5de "régiment artillerie à pied". Hij werd kanonnier 2de klasse. Hij zou met zijn regiment gaan deelnemen aan de veldtochten van 1806 tot 1810 in Pruisen en Polen, maar een kleine maand later (reeds op 17 november) werd hij wegens desertie veroordeeld tot 3 jaar "openbare werken" en 1.500 fr. boete. In 1807 werd zijn vader aangehouden omdat zijn zoon dienstweigeraar was. Op 10 november 1810 werden Laurent en zijn ouders onvermogen verklaard voor het betalen van de boete. [D 070/012 D 259/010 D095/04]

Volgens een brief van Jan Bols uit Turnhout die ook te Metz verbleef hadden zij er vanuit Antwerpen 62

uren over gedaan om te voet Metz te bereiken. Gerekend aan een gemiddelde snelheid van 5 km per uur zouden zij dan 310 km afgelegd hebben, wat zeer aannemelijk is als de reisweg over Saint-Hubert en Luxemburg loopt. Deze afstand werd afgelegd in 14 dagen met 2 à 3 rustdagen. Een dagtraject bedroeg dus 26 tot 28 km.

Na de doodstraf die werd uitgesproken voor nog zwaardere misdrijven kon men wegens desertie worden veroordeeld tot de "peine du boulet", die haar naam ontleent aan de ijzeren kanonbal van 4 kg die met een keten van 2,5 meter aan een been van de veroordeelde vastgeklonken werd. Deze gevangenen werden ingezet voor het uitvoeren van openbare werken.

VAN GIEL François

Frans was de zoon van Petrus Van Giel (°Zoersel 28/04/1747 - +Zoersel 10/11/1812), die te Westmalle in het huwelijk trad met Anna Maria Peeters (°Westmalle 27/01/1754 - +Zoersel 18/04/1814). Frans diende van 1813 tot 1814 bij het 17de batallion train d'artillerie. Hij was omstreeks 30 juni 1814 terug thuis. Na 15 maanden dienst werd hij gemobiliseerd omdat hij zijn eerste vingerkootje van zijn rechterwijsvinger was verloren. Hij deed een aanvraag tot het bekomen van de "Médaille de Ste. Hélène (de erkenningsmedaille voor de oud strijders van het Franse leger) (nr. 392 op de lijst van het arr. Antwerpen dd 19/11/1857). Later huwde hij met Maria Theresia Van Den Bogaert (° Zoersel 23/04/1791) en kreeg 3 kinderen: Anna Maria (° Zoersel 15/02/1819), Cornelius (° Zoersel 25/03/1821) en Josephus (°Zoersel 08/12/1823). [D 179/301]

WYNS Adrien

Adrien werd geboren te Zoersel op 24/12/1791 als zoon van Cornelius Wijns (° Rijkvorsel 17/08/1759 - + Rijkvorsel 18/01/1819) en Elisabeth Janssens (° Zoersel 05/11/1759). Adrien was "voltigeur" bij het 43ste "régiment infanterie de ligne". Na 2 maanden

gediend te hebben deserteerde hij en was zeker half april 1814 terug te Rijkvorsel waar hij woonde en huwde met Maria Theresia Van Den Berg (1790-1872) op 24/01/1820. Hij overleed in dezelfde gemeente op 9 januari 1855. [D 271 Provinciaal Archief Antwerpen]

VERHOEVEN Jean Baptiste

Volgens het decreet van 12 september 1808 moest het departement Twee Netten 452 man leveren voor het 25ste "régiment infanterie de ligne" uit de klas 1806-1807-1808 en 1809. Eén van hen was Jean Baptiste. Hij werd geboren te Zoersel op 04/01/1789 als zoon van Joannes Verhoeven (° Zoersel 07/08/1751 - +Zoersel 14/04/1792) en Magdalena Vermuijden (° Sint-Antonius Brecht 23/04/1750 - +>1806), die huwden te Zoersel op 2 november 1780. Hij was 1,652 m groot en werd op 2 november 1808 ingelijfd bij het 25ste "régiment d'infanterie de ligne". Nadat hij in april 1808 geen gevolg had gegeven aan zijn oproepingsbevel werd zijn moeder Madelaine aangehouden zodat hem geen keuze meer overbleef.

Een weerspannig dienstplichtige moest uiteraard worden opgespoord en alsnog ingelijfd, maar werd ook veroordeeld tot een boete van 1.500 fr. Voor de betaling van de boete en de kosten van het vonnis werden ook de ouders burgerlijk aansprakelijk gesteld. Ook had de overheid het recht om als dwangmaatregel bij de ouders van de weerspannige dienstplichtige militairen in te kwartieren. De ouders konden dan opdraaien voor kost en inwoning van deze militairen en hun paarden.

DEMEYER Frederic

Frederic werd te Zoersel geboren op 22/04/1790 als zoon van Ferdinandus De Meijer (° Lier 05/01/1756) en Anna Catharina Ra(e)ijmaekers (° Zandhoven 30/08/1759). Hij had nog een andere broer Franciscus die geboren werd op 10/02/1793. Frederic was kleermakersgast en woonde te Schilde. De lijst van teruggekeerden van het departement

van de Twee Netten vermeldt dat hij gediend heeft bij het 54ste "régiment d'infanterie de ligne" en bij het 4de "régiment artillerie de marine". Hoe het ook zij, hij heeft 18 maanden gediend en is dan waarschijnlijk gedeserteerd want hij is naar Schilde teruggekeerd waar hij op 6 april 1815 nog in de gevangenis zat. [D 136/189]

VANDERAUWERA Jean Baptiste

Geboren te Zoersel op 14/01/1789 als zoon van Adrianus Van der Auwera (Rouwelaer) (° Westmalle 20/08/1756) en Anna Schenck (°Sint-Antonius Brecht 07/03/1756 - +Zoersel 14/01/1799). Zij huwden te Westmalle op 22 januari 1782. Hij was knecht en werd afgekeurd. [D 118/221]

KONINCKX Adrianus

Adrianus werd in Zoersel geboren op 02/09/1789 als zoon van Joannes Baptista Koninckx, wever (°Westmalle 15/08/1755 - +Zoersel 28/12/1816) en Maria Theunen uit Vorselaar. Zij huwden in Westmalle op 10 november 1783. Hij werd ingelijfd in 1808 met de vermelding "designé pour le depot". [D 118/217]

KONICKX Jean Baptiste

Jean Baptiste is de broer van bovengenoemde Adrianus. Jean Baptist werd geboren op 20/02/1793 te Zoersel. Wanneer hij werd opgeroepen voor actieve dienst is niet duidelijk. Wel weten we dat hij was ingedeeld bij het bataljon jagers te voet en overleed op 13 maart 1813 in het hospitaal van Trier.

VANUYTSEL Adrien François

Adrien François werd geboren op 20/10/1785 uit het huwelijk van Petrus Vanuytsel (° Olen 08/12/1740 - + Zoersel 13/10/1805) en Anna Catharina Verschuere (° Oelegem 24/07/1748 - + Lier 17/07/1834). Het huwelijk had plaats te Halle op 19/12/1769. Bij de loting in 1807 trok hij lot nr. 41. Op 29 maart 1807 vertrok Adrien onder begeleiding van de "Gendarmerie" (omdat hij als voortvluchtige was gearres-

teerd) naar zijn eenheid. Op 17 juni van dat jaar kwam hij aan bij het 50ste "regiment infanterie de ligne" in Etaples. Terwijl hij diende in het 50ste regiment heeft hij vier brieven naar huis geschreven, drie vanuit Boulogne en één vanuit Calais. In deze brieven vermeldt hij dat hij soldaat was bij de 8ste compagnie/3de bataljon van vernoemd regiment. We weten ook dat zijn moeder een klein huisje bezat en 3 hectaren slechte grond. Deze onroerende goederen waren gehypothekeerd en zijn moeder moest gaan werken als dagloonster om in haar onderhoud te voorzien. [Archief Provinciebestuur Antwerpen Reeks C/ Register 273]

VERWILT Michel

Michel werd ook in Zoersel geboren op 23/12/1789 als zoon van Joannes Franciscus Verwilt (°Zoersel 20/03/1751 - +Zoersel 15/05/1827) en Catharina Theunen (° Halle 20/04/1756 - +Zoersel 25/04/1833). Het huwelijk had plaats te Halle op 19 november 1776. Michel werd in 1808 afgekeurd voor legerdienst wegens een omvangrijke breuk aan de linkerlies. [D118/183]

SELDERSLAGS Pierre

De landbouwerszoon Pierre behorende tot de klas 1813 kanton Zandhoven en werd te Zoersel geboren op 06/10/1793. Hij was de zoon van Adrianus Jacobus Selderslags (° Zoersel 14/12/1759 - + Zoersel 02/06/1827) en Joanna Sebreghs (° Zoersel 22/02/1766 - +Zoersel 17/04/1847). Zijn ouders huwden te Zoersel op 15 januari 1793. Pierre heeft als «dragonder» 20 maanden gediend bij het "régiment de dragons garde impériale" in de periode 1812-1814. Hij werd aan een been gewond en door de geallieerden terug naar huis gezonden. Hij was dus voor 30 juni 1814 terug thuis te Zoersel. Hij deed zijn aanvraag tot het bekomen van de "Médaille de Ste Hélène" en kwam op de lijst van het arrondissement Antwerpen van 19 november 1857 terecht onder nummer 391. [D 193a en ARA 550/25]

BOGAERTS Jan

° Zoersel 21/08/1774. Zoon van Michaël Bogaerts (Zoersel 01/04/1749 - +Zoersel 30/09/1809) en Elisabeth De Beuker (° Zoersel 09/04/1752 - + Zoersel 23/04/1803). Ingelijfd in het leger in het jaar VIII 1799/1800. Broer van Bo(o)gaerts Jean François. [D 014/168 D 014/165]

BOGAERTS Michiel

° Zoersel 10/09/1776. Broer van bovengenoemde Jan. Ingelijfd in het leger in het jaar VIII 1799/1800. [D 014/169]

DE CEULAERTS (VAN ROIJ) Adriaan

° Zoersel 10/03/1792. 'Illegale' zoon van Anna Elisabeth Roij (° Zoersel 26/10/1772 - + Deurne 03/11/1836). Gewettigd door haar huwelijk met Adrianus Franciscus De Ceulaerde (° Zoerle-Parwijs Westerlo 08/09/1762 - + Deurne 18/07/1848) uit Zoersel en wonende in Deurne. Adriaan werd ingelijfd in het leger in 1811 en overleed een jaar later in Brest op 27 maart 1812 nauwelijks 20 jaar oud. [D 160/012]

JESSEN Henry

In onze documenten vonden wij ook conscrit Henry Jessen die geboren werd in Zoersel. Hij diende van 1811 tot 1813 bij het 124ste "régiment infanterie de ligne". Hij was gevangene in Rusland en kreeg de "Medaille de Ste Hélène".

DILTIENS (DILTKENS) Jan

° Zoersel 30/09/1790. Zoon van Diltiens Petrus (° Westmalle 04/06/1744 - +Zoersel 15/01/1819) en Anna Maria Pluijm (° Zoersel 09/12/1754 - + Zoersel 18/07/1822). Jan werd afgekeurd voor de legerdienst in 1809. [D 136/187]

GEUDENS Henri

° Zoersel 18/03/1774. Hij was de zoon van Joannes Geudens (° Zoersel 06/11/1740 - + Zoersel 23/01/1807) en Anna Cornelia Meulders (Van Meulder) (° Sint-Jobin-'t-Goor 25/12/1744 - + Zoer-

sel 26/02/1814). Henri werd ingelijfd in het leger in het jaar VIII 1799/1800. [D014/167]

GROOTJANS Corneel

° Zoersel 02/08/1792. Zoon van Grootjans Adrianus (° Zoersel 06/07/1771 - + Zoersel 05/01/1859) en Philippina Van Roeij (°Zoersel 15/09/1766 - +Zoersel 21/09/1816). Corneel was deserteur in 1813. [D047/123]

JANSSENS Frans

° Zoersel 20/03/1787. Zoon van Janssens Joannes Philippus (°Brecht Sint-Antonius 14/11/1751 - +Zoersel 10/07/1813) en Elisabeth Van Bouchout (° Vorselaar 28/03/1749 - +Zoersel 20/04/1814). Frans werd vervangen door een ander soldaat in het jaar 1813. [D 107/221]

JANSSENS Henri

° Zoersel 22/08/1790. Zoon van Joannes Baptista Janssens (° Zoersel 10/03/1755 - + Zandhoven 02/02/1801) en Van Der Veken Maria Anna (° Kasterlee 15/08/1762). Henri werd in 1809 vervangen door Martin Bosyn, een slotenmaker uit Antwerpen. [D 108/147]

De familie Janssens moet welstellend geweest zijn want niet iedereen kon zich de luxe veroorloven een plaatsvervanger te betalen. De som die door de plaatsvervanger werd gevraagd werd bepaald door vraag en aanbod en kon variëren van 400 gulden Brabants Courant (725,62 fr. tot 3.000 gulden Brabants Courant (5.442,17 fr.) in 1806 zoals Eugène de Lelys beschrijft in zijn studie.

Uit de volkstelling van Zoersel dd 1796 blijkt dat J.B. Janssens brouwer was, wat mijn vermoeden dat hij welstellend was, bevestigt.

KENNIS Corneel

° Zoersel 10/09/1791. Zoon van Joannes Baptista Kennis (° Westmalle 29/04/1748 - + Westmalle 17/03/1811) en Elisabeth Verhagen (° Oostmalle 02/02/1751 -

+ Westmalle 16/03/1800). Corneel werd afgekeurd in het jaar 1811. [D 145/039]

KENNIS Peter

° Zoersel 03/01/1787. Peter was de oudere broer van Corneel en werd ingelijfd in het leger in 1807. [D 077/032]

LAMBRECHTS Corneille

° Zoersel 05/02/1763 en overleden te Schilde op 12/04/1832. Hij was de zoon van Lambertus Lambrechts (° Zoersel 09/04/1729) en Philippina Sebrechts. Hij was gehuwd met Anna Catharina De Roover (+ Schilde 23/09/1826). Corneille werd ingelijfd in 1811 voor legerdienst in Oostenrijk. [D 112/027]

LAMBRECHTS Jan Frans

° Zoersel 27/07/1794. Jan bekwam vrijstelling wegens broederdienst in 1813. [D 186/150 D186/107]

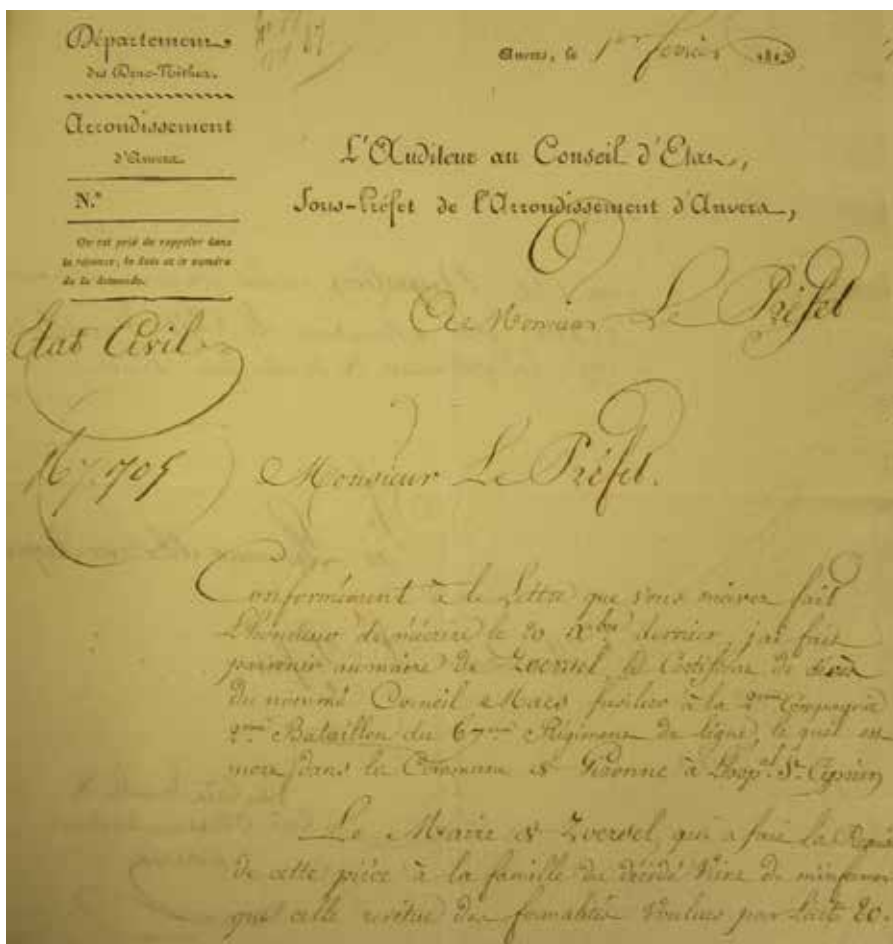
Wat wij een vrijstelling wegens broederdienst noemen was onder Napoleon I geen volledige en absolute vrijstelling van militaire legerdienst. Het is enkel een tijdelijke vrijwaring van oproeping. Hij kon namelijk genieten van de gunst "d'être mis à la fin du dépôt". Dit betekende dat hij gans achteraan op de lijst van de beschikbare lotelingen van zijn klas en zijn kanton gerangschikt werd en dus slechts als één der laatsten kon opgeroepen worden.

LOICKX Jacobus

° Zoersel 01/12/1794. Zoon van Petrus Loickx (° Zoersel 10/03/1757 - + Zoersel 22/04/1814) en Elisabeth Quaeijhaeghs (Quaehagen) (° Westmalle 16/12/1764) - + Zoersel 28/01/1843). Jacobus werd afgekeurd in 1813. [D 186/081]

MARISSEN Jacobus

° Zoersel 12/08/1794. Zoon van Joannes Franciscus Marissen (° Zoersel 08/12/1763 - + Zoersel 11/01/1847) en Maria Anna Marissen (° Wechelderzande 31/10/1762

Correspondentie betreffende het overlijden van Corneille Maes (Bron: Rijksarchief).

- + Zoersel 10/06/1831). Jacobus werd in 1813 vrijgesteld wegens broederdienst (Jean Baptist geboren in 19/05/1792). [D 186/146]

NEEFS Cornelis

° Zoersel 09/06/1789 en overleden te Zoersel op 30/07/1836. Zoon van Petrus Neefs (° Beerse 15/06/1734 - + Zoersel 19/02/1795) en Maria Catharina Eelen (° Rijkevorsel 08/02/1745). Cornelis werd in 1808 vrijgesteld van legerdienst als enig kind van een weduwe (kostverdiener). Op 12/06/1821 huwde hij te Zoersel met Anna Maria Gijles. [D 142/205]

STEVENS Cornelius

° Zoersel 25/04/1783. Zoon van Adrianus Stevens (° Westmalle 25/07/1742 - + Zoersel 27/03/1811) en Maria Weijns (Wens) (° Zoersel 09/06/1750 - + Zoersel 09/08/1819). Cornelius werd opgeroepen in het jaar XIII 1804/1805 maar deserteerde meteen. [D 030/051 D 068/083]

MAES Corneille

° Zoersel 11/10/1790. Zoon van Jacobus Maes (° Zoersel 21/03/1741 - + Zoersel 20/02/1821) en Lucia Van De Perre (Peire) (° Zoersel 06/11/1760 - + Zoersel 02/06/1843). Corneille werd ingelijfd voor actieve dienst in 1813 als fuselier bij de 2de compagnie, 2de bataljon van het 6de "régiment de ligne", maar overleed in het Hospitaal St Cyprien (dep. Gironne). [D159/067]

STEVENS Adrien

° Zoersel 06/09/1790. Adrien kreeg vrijstelling omdat zijn broer Egidius Josephus (° Zoersel 09/11/1787) reeds had gediend. Adrien en Egidius waren broers van Cornelius. [D 135/130 D 135/168 D178/126]

VAN AKEN Jean Pierre

Geboren te Zoersel op 14/01/1781 en overleden te Zoersel op

26/07/1830. Zoon van Cornelius Van Aken (Aecken) (°Brecht 13/10/1740 - + Zoersel 08/10/1784) en Adriana Aerts (°Westmalle 25/09/1740). Jean Pierre werd ingelijfd in het leger in 1804/1805 jaar XIII. [D 043/090]

PEETERS Pierre

Geboren te Zoersel op 13/10/1774. Hij is de zoon van Adrianus Peeters (° Vremde 21/02/1734 - + Zoersel 08/12/1789) en Anna Margaretha Smits (° Oostmalle 06/07/1737 - + Zoersel 02/05/1808). Pierre werd ingelijfd in het leger in jaar XIII 1804/1805. [D 013/040]

VAN GIEL Adrianus

° Zoersel 14/03/1783. Zoon van Guilielmus Van Giel (° Westmalle 11/04/1779 - + Zoersel 04/11/1852) en Anna Cornelia Wit-haeghs (° Zoersel 30/04/1785). In het jaar 1804/1805 XIII werd Adrianus vervangen door een onbekende lotgenoot. [D 068/102]

VAN UIJTSEL Peter Jozef

° Zoersel 31/10/1783. Zoon van Petrus Van Uijtsel (° Olen 08/12/1740 - + Zoersel 13/10/1805) en Anna Catharina Verschueren (° Oelegem 24/07/1748 - + Lier 17/07/1834). Peter werd in het jaar XIII 1804/1805 afgekeurd. [D 041/061]

VAN UIJTSEL Jean Baptist

° Zoersel 14/02/1790. Broer van bovengenoemde Peter Jozef. Jean Baptist kreeg vrijstelling in het jaar 1810 wegens broederdienst. Zijn broer Adrien (° Zoersel 20/10/1785) had reeds gediend in 1808. [D 178/127 D 135/131 D 135/168]

Merk op dat onze voorouders tussen 1789 en 1830, zijnde 41 jaar (in die tijd een gemiddeld mensenleven), zeven keer min of meer van nationaliteit veranderden: Oostenrijk tot 1789, Verenigde Nederlandse Staten 1789-1790, Oostenrijk 1790, Frankrijk 1792, Oostenrijk 1793, Frankrijk 1794, Nederland 1815 en ten slotte België 1830.

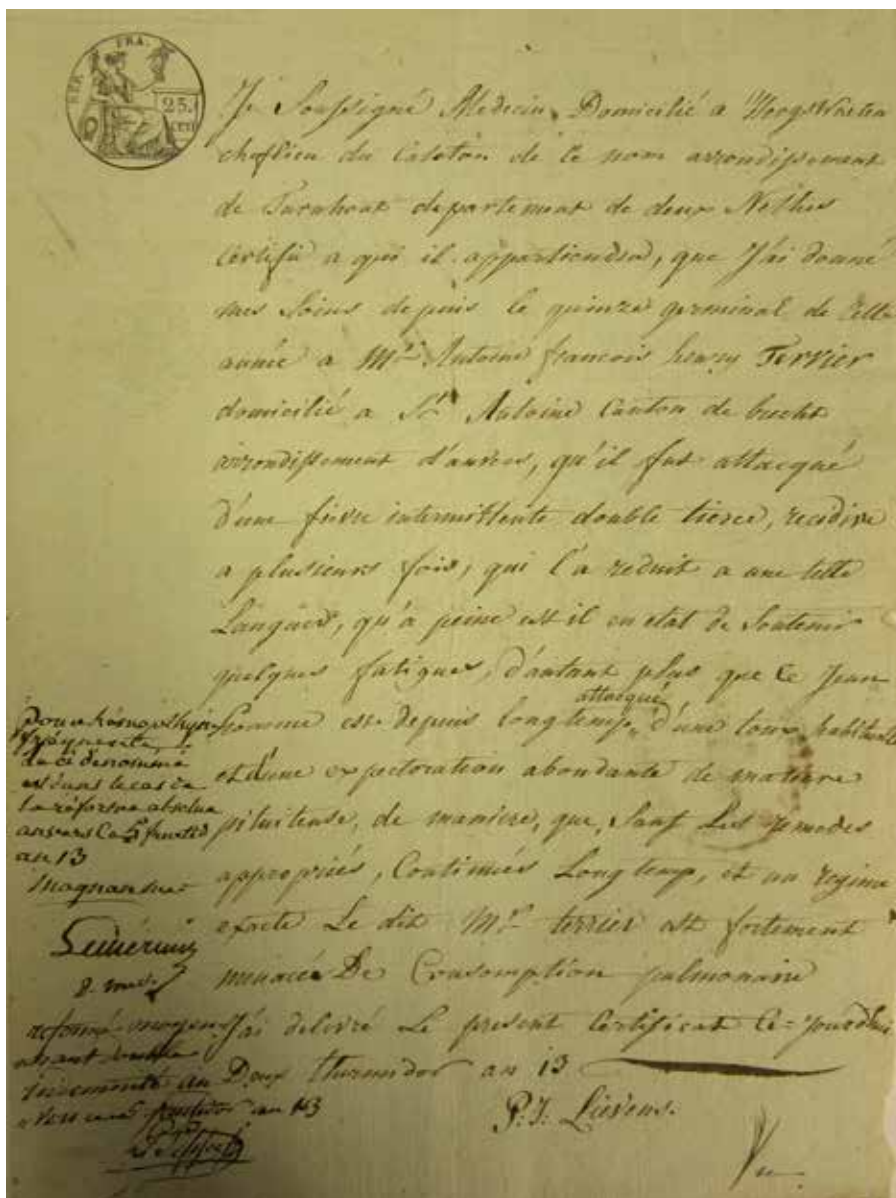
Dat het voor de clerus en de Kerk ook een harde periode was mag blijken uit een nota van de toenmalige pastoor van Zoersel waarin hij een beeld vormt van de moeilijkheden waarmee hij ingevolge de kerkvervolgving door de Fransen te kampen had.

Pastoor F. Peetermans (° Eindhout 1753 - + 11/01/1837): pastoor van Zoersel van 1787 tot 1816.

"Het jaar des Heren 1799

Gedurende anderhalf jaar te mid-den van de grootste vervolgingen, de bitterste smarten en de hardste beproevingen heb ik aan mijn parochianen al wat nodig was voor hun

zaligheid toegediend zoals de tijd het toeliet: niemand is uit het leven verscheiden zonder laatste sacramenten, gedurende de paastijd hebben allen kunnen communiceren, en meermaals per jaar, geen kind leefde meer dan drie dagen zonder sacrament des Doopsels. Ten slotte, de drie en twintigste juni van dit jaar ben ik in de handen der vijanden gevallen. Een Frans soldaat vond mij in een armzalig huis, omstreeks half drie in de nacht, in het bed. Van hieruit dezelfde morgen werd ik als gevangene weggeleid naar het kasteel van Antwerpen, waar ik gevangen was gedurende meer dan vijf weken, en de negen en twintigste juli met vier andere geestelijken die daar insgelijks gevangen zaten, te

Certificaat waaruit moeten blijken dat Antoine Terrier ernstig ziek is (Bron: Rijksarchief).

weten met de pastoor van Nijlen, de pastoor van Sint-Andries Antwerpen en de heer Lunden, kanunnik van Sint-Jacob ben ik ontsnapt langs de poort genaamd "du secours".

's Anderendaags na de ontsnapping ben ik met de pastoor van Nijlen gevlucht naar Roosendaal Holland waar ik bleef tot begin april 1800, wanneer ik de zorg mijner parochie opnieuw heb opgenomen."

(Vertaling uit het latijn.)

Deelgemeente Sint-Antonius

Begin 19de eeuw telde Sint-Antonius een 180-tal inwoners. De dorpskern bestond uit enkele kleine winkels en herbergen.

CLAESSENS Pierre

Pierre werd geboren in Sint-Antonius Brecht op 18/12/1786. Hij was de zoon van Christiaan Claessens uit Halle en Joanna Catharina Somers uit Schilde. Pierre woonde in Brecht en trok nr. 73 van klas 1806 in kanton Brecht. Hij werd pas opgeroepen in 1809. Hij deserteerde echter en was in november 1809 nog steeds voortvluchtig. Als represaille en om druk te zetten op Pierre om zich te melden werd zijn oudere broer Henri (°Sint Antonius 27/06/1776), landbouwer, aangehouden in plaats van zijn overleden ouders. [D 132/137 D 084/073]

PAUWELS Jan

Jan werd geboren op 17/10/1783 te Sint-Antonius Brecht als zoon van Gerard Pauwels uit Halle en Maria Elisabeth Daelmans uit Wuustwezel. Zij huwden op 13/02/1781 in Sint-Antonius. Volgens mijn informatie zou er een attest van de burgemeester dd. 1810 in het dossier moeten zitten maar dat werd niet gevonden. [D 137/014]

TERRIER Antoine François Henri

Antoine Terrier kon wegens ziekte en zware longproblemen zijn

taken niet langer uitvoeren. Dit blijkt uit onderstaand certificaat: [D 025/019]

"Ik ondergetekende dokter, wonende te Hoogstraten, provinciehoofdstad van het arrondissement Turnhout in het departement van de Twee Neten, verklaar aan wie het aanbelangt, dat ik sinds 5 april 1805 mijn zorgen verleend heb aan de heer Antoine François Henry Terrier, wonende te Sint Antonius, kanton Brecht, arrondissement Antwerpen. Hij werd meermaals geveld door een steeds terug opflakkerende koorts, die hem uiterst lusteloos maakt en hem in een staat van aanhoudende vermoeidheid brengt. Reeds lang wordt hij geplaagd door felle hoestaanvallen waarvoor hij een aangepast regime heeft gekregen en dit voor langere tijd. Kortom mijnheer Terrier is zwaar ziek door een longontsteking.

Ik heb dit certificaat afgeleverd op 21 juli 1805.

P.J.Lievens."

Dit certificaat werd afgeleverd door dokter Petrus Josephus Lievens (°Antwerpen ca. 1764 - +Hoogstraten 21/01/1840). P.J. Lievens was vrederechter te Hoogstraten en dokter in de geneeskunde. Hij huwde op 14 april 1795 te Hoogstraten met Anna Cornelia Boom (Hoogstraten 1774-1841).

VINCK Jan

Jan werd geboren te Sint Antonius op 11/08/1776 als zoon van Baltazar Vinck uit Mortsel en Catharina Leemans uit Wommelgem. Vrijgeleide 1800/1801 (jaar IX). [D 009/076]

De médaille de Sainte Hélène

Aan de tirannieke heerschappij van de kleine korporaal kwam een einde na zijn laatste slag, de Slag bij Waterloo, welke hij verloor tegen de Anglo-Hollando-Pruisische geallieerden. Bonaparte werd gevan-

genomen door de Britten, naar Groot-Brittannië gevoerd en nadien op transport gezet naar zijn nieuwe verblijfplaats, het eiland Sint Helena, in het midden van de Atlantische Oceaan, waar hij zou blijven voor de rest van zijn leven. Ontroerend moet het wel geweest zijn toen hij afscheid nam van zijn getrouwen, waaronder enkele "grog-nards" (Franse spotnaam die "oude snorrenbaard" betekent) van het eerste uur, die in Portugal en Spanje gevochten hadden, aan de poorten van Moskou hadden gestaan, de hel van Austerlitz hadden meegemaakt. Enkelens vergezelden hem op zijn laatste zeereis om eveneens met hun keizer in ballingschap te gaan. Hij werd er streng bewaakt door de Brit Hudson Lowe. Hij dicteerde er zijn memoires en overleed er op 5 mei 1821. Later, in 1840, werd hij door koning Lodewijk Filips ontgraven en bijgezet in de Dômes des Invalides in Parijs.

27 jaar later, in 1848, stichtte Charles Louis Napoleon Bonaparte, beter bekend als Napoleon III (zoon van Lodewijk Napoleon, koning van Holland, broer van de keizer) de "Médaille de Sainte Hélène", medaille van Sint Helena, genoemd naar het ballingsoord. Dit ereteken diende om "alle Franse en buitenlandse militairen van het landleger en de marine die onder onze (d.i. de Franse) vlaggen tussen 1792 en 1815 gediend hebben" te eren, hoe lang of kort ook hun staat van dienst.

32.000 oudgedienden hebben de oproep beantwoord en hun aanvraag ingediend. Onder hen, 8.000 Belgen. We mogen immers niet vergeten dat er 175.000 landgenoten gediend hebben in de legers van de Republiek en het Keizerrijk. 144 onder hen kregen na de dood van Napoleon al een legaat van 400 Franse frank. Napoleon had immers bij testament beslist zijn privébezittingen te verdelen onder zijn officieren en soldaten. De commissie die belast was met de uitvoering besliste om uit die 175.000 de 500 meest verdienstelijke uit te kiezen. Daartussen bevonden zich aldus 144 Belgen. Maar de anderen moesten

nog enkele jaren wachten eer ze de erkenning konden genieten waar ze recht op hadden. Na 27 jaar was immers de legende groot geworden, en alle propagandamiddelen waren goed om de gedachtenis van de Grote Kleine Keizer hoog te houden. Er rees wel wat protest doorheen Europa; moesten alle herinneringen aan de Franse bezetting weer bovengehaald worden? Maar ondanks alles bleef de medaille van Sint Helena haar prestige houden. Op een dag vroeg men aan een oudgediende of hij niet liever het Légion d'Honneur (Frankrijks hoogste orde) had gekregen. Hij antwoordde: "Het Légion d'Honneur, dat kan iedereen krijgen, de medaille van Sint Helena, daar kunnen alleen "grognards" aanspraak op maken". Ook vrouwen hadden er recht op, aangezien vele vrouwen met de troep meegingen, de zgn. marketentsters.

In België moesten de oudgedienden via hun burgemeester de aanvraag indienen. Deze moest vergezeld zijn van de volledige staat van dienst. Vele burgemeesters lieten door hun Burgerlijke Stand al zelf lijsten opstellen die ze dan overmaakten aan de bevoegde Franse diensten via de ambassade. Het Secretariaat liet in verschillende kranten berichten verschijnen waarin men de bevolking liet weten dat ze eenieder bijstond bij het opstellen van de aanvraag en tegelijk de aanvraag verifieerde. Dit alles tegen een zo laag mogelijke prijs.

We kunnen er vanuit gaan dat ongeveer 15.000 Belgen deze toelating gekregen hebben. De lijsten van de gedecoreerden (14.162 namen volgens generaal Couvreur) zijn verschenen in het Staatsblad van 23 januari, 18 maart en 27 april 1858 en van 16 januari 1859 (aangangsels A, B en C). De medailles werden naar de gemeentelijke diensten gestuurd die ze verdeelden op een iet of wat plechtige gelegenheid.

De medaille is uitgevoerd in brons. Op de voorzijde staat het hoofd van Napoleon I in profiel omgeven door de tekst "NAPOLEON I EMPEREUR". Op de achterzijde de tekst "A SES COMPAGNONS DE GLOIRE SA DERNIERE PENSEE STE HELENE 5 MAI 1821". Het geheel is getopt met een keizerskroon. Het lint is donkergroen met 7 rode banen (hetzelfde lint zou in 1915 gebruikt worden voor het dan pas ingestelde Franse oorlogskruis).

Deelgemeente Halle

HUYSMANS Jean Francois

Jean Francois werd geboren te Halle op 23/10/1793 als oudste zoon van Egidius Huijsmans, landbouwer uit Massenhoven en Anna Elisabeth Van Thielen (Van Thienen) uit Grobendonk. Jean Francois behoorde tot de klas 1803. Hij werd soldaat in het 54ste "régiment infanterie de ligne". Tussen 1812 en 1814 heeft hij 16 maanden gediend en keerde terug naar huis rond 30 juni 1814. In 1857 woonde hij nog steeds te Halle. Hij deed zijn aanvraag tot het bekomen van de "Médaille Sainte Hélène" (nr. 182 op de lijst van het arrondissement Antwerpen dd 19/11/1857). [D 179/350]

KEVELAERS Pierre

Pierre werd geboren te Halle op 28/08/1794 als tweede zoon in het gezin Petrus Frans Kevelaers

uit Aartselaar en Van Winckel (Verwinckel) Catharina uit Oelegem. Pierre heeft als soldaat 3 maanden gediend bij het 22ste "régiment infanterie de ligne" en is naar Oelegem teruggekeerd waar hij op 6 april 1815 nog steeds woonde. [D186/063]

LAUWEREIJSENS Jean Baptist

Jean Baptist werd op 22/05/1791 geboren te Halle als zoon van Lauwereijssen Adriaan (° Halle 17/06/1752) en Verheijen Anna Catharina (°Halle 06/10/1762). Hij was 1,690 m groot. Hij trok lot 16 in kanton Zandhoven in 1811. Op 20/04/1811 werd hij ingelijfd bij het 8ste "régiment de ligne" onder stamnummer 7715 te Venlo. Een overlijdensbericht uit Venlo bevestigde zijn dood in 1812. [D 159/057]

MARIEN Jean Baptist

Geboren in Halle op 21/08/1791 als zoon van Corneel Mariën uit Oelegem en Maria Nuijts (° Halle 23/04/1763) trok hij lot nummer 63 bij de loting in klas 1811. Dankzij dit nummer werd hij niet opgeroepen in zijn klas 1811. Hij heeft echter in 1814 zeven maanden gediend in de nationale garde en was reeds voor 23 april 1815 terug thuis in Halle. Ook hij deed zijn aanvraag voor het bekomen van de "Médaille Sainte Hélène" (nr. 183 op de lijst van het arrondissement Antwerpen dd. 19/11/1857). [D 193/a]

PAUWELS Adrien

Adrien werd geboren te Halle op 20/07/1777. Hij was de zoon van Joannes Pauwels, landbouwer en Elisabeth Jacobs (Jacops), beiden uit Halle. Adrien werd geregistreerd als dienstplichtige van de 2de klas op 13 floréal van het jaar VII (02/05/1799) in kanton Zandhoven onder volgnummer 39. Hij werd in het leger ingelijfd in het jaar VIII (1799/1800). [D 008/141]

PILLOT Gommarus Gerardus

Gommarus (° Halle 14/08/1788 - + Halle 16/03/1865) was de zoon

van Philippus Joannes Pillot, een koster uit Perk en Joanna Maria Janssens uit Halle. Hij was gehuwd met Anna Catharina Schuerwegen. Gommarus was orgelist en onderwijzer en volgde waarschijnlijk zijn vader op als koster. (*) Hij was titularis van de "Médaille Sainte Hélène" en kreeg bij KB van 9 april 1858 de toelating om dit Frans ereteken ook in België te dragen. Gezien zijn geboortedatum moet hij behoord hebben tot de klas 1808. Over zijn militaire loopbaan is niets bekend.

(*) In de lijst van de kosteren van Halle samengesteld door Victor Bertels lezen we dat "Philippe Pillot koster was te Halle vanaf 1768. Hij maakte wel en wee mee onder de Franse bezetting en vervulde zijn functie maar eventjes 62 jaar. Vermoedelijk deed Philippus veel voor onze jongens die het voor outer en heerd opnamen. Gommarus was koster in Halle in 1840. Waarschijnlijk volgde hij zijn vader op."

SMITS Martin

Hij werd geboren te Halle op 04/12/1792 maar woonde te Zandhoven. Hij was de zoon van Martin Smits, landbouwer en Elisabeth Van Ballaer, beiden uit Halle. Hij heeft als soldaat anderhalf jaar gediend bij het 133ste régiment infanterie de ligne". Tijdens de terugtocht van de Franse troepen is hij achtergebleven en terug naar huis gegaan waar hij voor 4 april terug was. [D164/012]

SMITS Adriaan

Werd te Halle geboren als broer van Martin op 11/01/1786. Hij behoorde tot de klas 1806 maar kreeg vrijstelling van dienst wegens de broederdienst van Martin.

THEUNEN Pierre

Pierre werd geboren te Halle op 25/08/1794 als zoon van Petrus Theunen en Anna Catharina Geerts uit Deurne. Pierre zelf woonde te Pulle. Hij werd soldaat bij het 27ste "régiment infanterie de ligne" maar was reeds terug thuis voor 30 juni 1814.

VAN GERWEN Jean Baptist

Jean Baptist werd geboren te Halle op 07/04/1785 als zoon van Joannes Van Gerwen, een smid uit Zandhoven, en Catharina Franck (Vranc) uit Oelegem. Hij trok nummer 21 in de klas XIV van het kanton Zandhoven. Op 27 brumaire an XIV (18/11/1805) werd hij weerspanning dienstplichtige verklaard. Op 30 brumaire an XIV werd hij als dusdanig voor de rechtbank van eerste aanleg van Antwerpen veroordeeld. [D 008/053]

VERAA Martin

Martin werd te Halle geboren op 21/02/1785. Hij was de zoon van Corneel Veraa en Anna Catharina Van Ballaer. Hij trok lotnummer 26 in de klas XIV in kanton Zandhoven. Op 30/01/1806 werd hij weerspanning dienstplichtige verklaard en op 13 februari van dat jaar werd hij als dusdanig veroordeeld door de rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen.

VERAA Pierre

Pierre, de broer van Martin, die geboren werd te Halle op 21/04/1788. Hij diende in het 29ste "régiment infanterie de ligne" en overleed in het militaire hospitaal van Bremen. [D 052/099]

VEROFT Adriaan Frans

Adriaan werd te Halle geboren op 02/01/1791 als zoon van Guilielm Veroft, een landbouwer uit Beersel, en Elisabeth Janssens uit Halle. Adriaan was molenaar en 1,618 m groot. Hij trok lotnummer 34 in de trekking van de klas 1811 in kanton Zandhoven. Wegens de broederdienst van Jean Baptist (° Halle 12/06/1789) werd hij op het einde van de lijst geplaatst maar werd toch ingelijfd eind 1811. [D 151/067]

Bronnen

Rijksarchief Antwerpen, Archief van het departement van de Twee Neten en de provincie Antwerpen.

E. de Lelys, *Onze voorouders in de legers van Napoleon. Nota's ter verduidelijking van enkele franse militaire en administratieve termen uit de 18e en 19e eeuw*, Brussel, 1982.

E. de Lelys, Enkele Kempische soldatenbrieven uit de Napoleontische periode, in: *Taxandria*, LXV (1993), 27-70.

J. Welten, *In dienst voor Napoleons Europese droom. De verstoring van de plattelandssamenleving in Weert*, Leuven, 2007.

www.stehelene.org, laatst geconsulteerd op 22 september 2015.

www.1789-1815.com, laatst geconsulteerd op 22 september 2015.

Documentatie- en studiecendrum voor familiegeschiedenis, fonds de Lelys-Daems (bewerkt door Luc Claus) en digitale databank betreffende 42.000 lotelingen. Op basis van dit fonds en deze databank verschenen eerder ook al: R. Jans, De conscrits van Merksem, in: *De Kijkuit. Merksems Geschiedkundig Tijdschrift*, 43 (2015), 2-15 en J. Vanderhaeghe, Kapelse jongens in de legers van Napoleon, in: *'t Bruggeske*, 47 (2015), 14-35.

Met dank aan Patrick Cleiren voor het nemen van de foto's in het Rijksarchief te Beveren-Waas.